Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

4 päivänä syyskuuta 2025 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue – Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Puitepäätös 2002/584/YOS – Vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten annettu eurooppalainen pidätysmääräys – 4 artiklan 6 alakohta – Eurooppalaisen pidätysmääräyksen harkinnanvarainen kieltäytymisperuste – Edellytykset, joilla täytäntöönpanovaltio ottaa vastattavakseen kyseisen rangaistuksen täytäntöönpanosta – 3 artiklan 2 alakohta – Samasta teosta annetun lainvoimaisen tuomion käsite – Puitepäätös 2008/909/YOS – Rikosasioissa annettujen tuomioiden vastavuoroinen tunnustaminen niiden täytäntöön panemiseksi toisessa jäsenvaltiossa – 25 artikla – Kyseisessä puitepäätöksessä säädettyjen edellytysten ja menettelyn noudattaminen tapauksissa, joissa jäsenvaltio sitoutuu panemaan täytäntöön tuomion antaneen valtion tuomioistuimen antamassa tuomiossa määrätyn rangaistuksen – Vaatimus tuomion antaneen valtion suostumuksesta siihen, että toinen jäsenvaltio ottaa vastattavakseen tällaisen rangaistuksen täytäntöönpanosta – 4 artikla – Tuomion antaneen valtion mahdollisuus lähettää kyseisessä artiklassa tarkoitetut tuomio ja todistus täytäntöönpanovaltiolle – Sen seuraukset, ettei tuomiota ja todistusta ole lähetetty – Vilpittömän yhteistyön periaate – 22 artikla – Tuomion antaneen valtion oikeus panna kyseinen rangaistus täytäntöön – Eurooppalaisen pidätysmääräyksen voimassa pitäminen – Täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen velvollisuus panna eurooppalainen pidätysmääräys täytäntöön

Asiassa C-305/22,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Curtea de Apel București (Bukarestin ylioikeus, Romania) on esittänyt 11.4.2022 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 6.5.2022, saadakseen ennakkoratkaisun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevassa asiassa, jossa pidätysmääräyksen kohteena on

C.J.,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti T. von Danwitz, jaostojen puheenjohtajat F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos, M. L. Arastey Sahún, S. Rodin, A. Kumin, N. Jääskinen (esittelevä tuomari), D. Gratsias ja M. Gavalec sekä tuomarit E. Regan, I. Ziemele, Z. Csehi ja O. Spineanu-Matei,

julkisasiamies: J. Richard de la Tour,

kirjaaja: hallintovirkamies R. Șereș,

* Oikeudenkäyntikieli: romania.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 13.3.2024 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– C.J. itse,

– Romanian hallitus, asiamiehinään M. Chicu ja E. Gane,

– Tšekin hallitus, asiamiehinään L. Halajová, M. Smolek, T. Suchá ja J. Vláčil,

– Ranskan hallitus, asiamiehenään B. Dourthe,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. K. Bulterman, H. S. Gijzen ja C. S. Schillemans,

– Euroopan komissio, asiamiehinään H. Leupold ja L. Nicolae,

kuultuaan julkisasiamiehen 13.6.2024 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

ottaen huomioon 13.9.2024 annetun määräyksen suullisen käsittelyn aloittamisesta uudelleen ja 14.10.2024 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Romanian hallitus, asiamiehinään M. Chicu, E. Gane ja L. Lițu,

– Tšekin hallitus, asiamiehinään L. Halajová, M. Smolek, T. Suchá ja J. Vláčil,

– Ranskan hallitus, asiamiehenään B. Dourthe,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehenään C. S. Schillemans,

– Euroopan komissio, asiamiehinään H. Leupold, L. Nicolae ja J. Vondung,

kuultuaan julkisasiamiehen 12.12.2024 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1) 4 artiklan 5 ja 6 alakohdan ja 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan sekä vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta rikosasioissa annettuihin tuomioihin, joissa määrätään vapausrangaistus tai vapauden menetyksen käsittävä toimenpide, niiden täytäntöön panemiseksi Euroopan unionissa 27.11.2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/909/YOS (EUVL 2008, L 327, s. 27) 4 artiklan 2 kohdan, 22 artiklan 1 kohdan ja 25 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa on kyse sellaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevasta menettelystä, jonka Curtea de Apel București – Biroul executări penale (Bukarestin ylioikeus – rangaistusten täytäntöönpanosta vastaava yksikkö, Romania) on antanut C.J:stä vapausrangaistuksen täytäntöönpanemista varten.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

3 Tuomittujen siirtämistä koskevan yleissopimuksen, joka allekirjoitettiin Strasbourgissa 21.3.1983, 3 artiklan, jonka otsikko on ”Siirtämisen edellytyksiä”, 1 kappaleessa määrätään seuraavaa:

”Tuomittu voidaan tämän yleissopimuksen nojalla siirtää ainoastaan:

– –

f) jos tuomiovaltio ja täytäntöönpanovaltio sopivat siirtämisestä.”

Unionin oikeus

Puitepäätös 2002/584

4 Puitepäätöksen 2002/584 johdanto-osan kuudennessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tässä puitepäätöksessä säädetty eurooppalainen pidätysmääräys on vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen, jota Eurooppa-neuvosto on luonnehtinut unionin oikeudellisen yhteistyön kulmakiveksi, ensimmäinen konkreettinen sovellus rikoslainsäädännön alalla.”

5 Kyseisen puitepäätöksen 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen määritelmä ja velvollisuus panna se täytäntöön”, säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppalaisella pidätysmääräyksellä tarkoitetaan oikeudellista päätöstä, jonka jäsenvaltio on antanut etsityn henkilön kiinni ottamiseksi ja luovuttamiseksi toisen jäsenvaltion toimesta syytetoimenpiteitä tai vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemista varten.

2. Jäsenvaltiot panevat eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella ja tämän puitepäätöksen määräysten mukaisesti.

– –”

6 Kyseisen puitepäätöksen 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen ehdottomat kieltäytymisperusteet”, säädetään seuraavaa:

”Täytäntöönpanojäsenvaltion oikeusviranomainen, jäljempänä ’täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen’, kieltäytyy panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön seuraavissa tapauksissa:

– –

2) jos täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen käytettävissä olevien tietojen mukaan jossain jäsenvaltiossa on annettu samasta teosta etsittyä henkilöä koskeva lopullinen tuomio, sillä edellytyksellä, että jos hänet on tuomittu rangaistukseen, hän on suorittanut sen tai suorittaa sitä parhaillaan tai rangaistusta ei voida enää panna täytäntöön tuomion antaneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan – –”

7 Kyseisen puitepäätöksen 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen harkinnanvaraiset kieltäytymisperusteet”, säädetään seuraavaa:

”Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön:

– –

5) jos täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen käytettävissä olevien tietojen mukaan kolmannessa maassa on annettu samasta teosta etsittyä henkilöä koskeva lopullinen tuomio, sillä edellytyksellä, että jos hänet on tuomittu rangaistukseen, hän on suorittanut sen tai suorittaa sitä parhaillaan tai rangaistusta ei voida enää panna täytäntöön tuomion antaneen maan lainsäädännön mukaan;

6) jos eurooppalainen pidätysmääräys on annettu vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten, kun etsitty henkilö oleskelee täytäntöönpanosta vastaavassa jäsenvaltiossa, on sen kansalainen tai asuu siellä vakinaisesti, ja tämä valtio sitoutuu panemaan tämän rangaistuksen tai toimenpiteen itse täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti;

– –”

8 Puitepäätöksen 2002/584 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Erityistapauksissa annettavat pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion takuut”, säädetään seuraavaa:

”Sille, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen panee täytäntöön eurooppalaisen pidätysmääräyksen, voidaan asettaa täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännössä jokin seuraavista ehdoista:

– –

3) jos henkilö, josta eurooppalainen pidätysmääräys on annettu syytteen nostamista varten, on täytäntöönpanojäsenvaltion kansalainen tai siellä vakinaisesti asuva, luovuttamisen ehdoksi voidaan asettaa se, että henkilö, kun häntä on kuultu, palautetaan täytäntöönpanojäsenvaltioon suorittamaan pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa määrätty vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide.”

9 Kyseisen puitepäätöksen 8 artiklassa, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen sisältö ja muoto”, säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä on liitteenä olevan lomakkeen mukaisesti esitettyinä seuraavat tiedot:

– –

c) ilmoitus siitä, onko olemassa täytäntöönpanokelpoinen tuomio, pidätysmääräys tai muu vastaava täytäntöönpanokelpoinen oikeudellinen päätös, joka kuuluu 1 ja 2 artiklan soveltamisalaan;

– –”

10 Puitepäätöksen 12 artiklassa, jonka otsikko on ”Henkilön pitäminen säilössä”, säädetään seuraavaa:

”Kun henkilö otetaan kiinni eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella, täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti päätöksen siitä, onko säilössä pitämistä jatkettava. – –”

11 Puitepäätöksen 26 artiklan, jonka otsikko on ”Täytäntöönpanojäsenvaltiossa säilöön otettuna vietetyn ajan vähentäminen”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Pidätysmääräyksen antanut jäsenvaltio vähentää eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta johtuvan säilöönottoajan vapausrangaistuksen kokonaisajasta, joka olisi suoritettava pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen tuomitsemisen seurauksena.”

Puitepäätös 2008/909

12 Puitepäätöksen 2008/909 johdanto-osan 2, 8 ja 12 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(2) Neuvosto hyväksyi 29 päivänä marraskuuta 2000 Tampereen päätelmien mukaisesti rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen täytäntöönpanemista koskevan toimenpideohjelman, jossa se kehottaa arvioimaan nykyaikaisten menettelyjen tarvetta vapausrangaistuksen käsittävien lainvoimaisten rangaistusten tunnustamiseksi vastavuoroisesti – – sekä laajentamaan tuomittujen siirtämisen periaatteen soveltamisala koskemaan jäsenvaltiossa asuvia henkilöitä – –

– –

(8) 4 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa todistuksen ja tuomion lähettäminen täytäntöönpanovaltioon edellyttää tuomion antaneen valtion ja täytäntöönpanovaltion toimivaltaisten viranomaisten välistä kuulemista ja täytäntöönpanovaltion toimivaltaisen viranomaisen suostumusta. – –

– –

(12) Tätä puitepäätöstä olisi tarvittavin muutoksin sovellettava myös [puitepäätöksen 2002/584] 4 artiklan 6 kohdan ja 5 artiklan 3 kohdan mukaisissa tapauksissa. Tämä merkitsee muun muassa sitä, että täytäntöön paneva valtio voi todentaa tämän puitepäätöksen 9 artiklassa säädettyjen kieltäytymisperusteiden olemassaolon, mukaan lukien kaksoisrangaistavuuden tarkistaminen, sikäli kuin täytäntöönpanovaltio on antanut tämän puitepäätöksen 7 artiklan 4 kohdan mukaisen ilmoituksen tuomion tunnustamisen ja täytäntöönpanon edellytyksenä sen tarkastelemiseksi, luovutetaanko henkilö vai pannaanko rangaistus täytäntöön puitepäätöksen [2002/584] 4 artiklan 6 kohdan mukaisissa tapauksissa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta viimeksi mainitun puitepäätöksen soveltamista.”

13 Kyseisen puitepäätöksen 3 artiklan, jonka otsikko on ”Tarkoitus ja soveltamisala”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämän puitepäätöksen tarkoituksena on vahvistaa säännöt, joiden mukaisesti jäsenvaltion on tuomitun sosiaalisen kuntoutuksen helpottamiseksi tunnustettava tuomio ja pantava rangaistus täytäntöön.”

14 Puitepäätöksen 2008/909 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Perusteet tuomion ja todistuksen lähettämiselle toiseen jäsenvaltioon”, säädetään seuraavaa:

”1. Edellyttäen, että tuomittu on tuomion antaneessa valtiossa tai täytäntöönpanovaltiossa, ja edellyttäen, että hän on antanut suostumuksensa silloin, kun se 6 artiklan nojalla on tarpeen, tuomio ja todistus, jonka vakiomalli on liitteessä I, voidaan lähettää yhteen seuraavista jäsenvaltioista:

a) jäsenvaltioon, jonka kansalainen tuomittu on ja jossa hän asuu; tai

b) jäsenvaltioon, jonka kansalainen tuomittu on, ja johon, vaikkei hän asu mainitussa jäsenvaltiossa, hänet karkotetaan sen jälkeen, kun hänet on vapautettu rangaistuksen täytäntöönpanosta – – tai

c) mihin tahansa muuhun kuin a tai b alakohdassa tarkoitettuun jäsenvaltioon, jonka toimivaltainen viranomainen suostuu tuomion ja todistuksen lähettämiseen kyseiseen jäsenvaltioon.

2. Tuomio ja todistus voidaan lähettää, jos tuomion antaneen valtion toimivaltainen viranomainen, tarvittaessa tuomion antaneen valtion ja täytäntöönpanovaltion toimivaltaisten viranomaisten välisten neuvottelujen jälkeen, on vakuuttunut siitä, että rangaistuksen täytäntöönpano täytäntöönpanovaltiossa edistäisi tuomitun sosiaalista kuntoutusta.

3. Ennen tuomion ja todistuksen lähettämistä tuomion antaneen valtion toimivaltainen viranomainen voi kuulla täytäntöönpanovaltion toimivaltaisia viranomaisia kaikin asianmukaisin

keinoin. Kuuleminen on pakollista 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa. Näissä tapauksissa täytäntöönpanovaltion toimivaltaisen viranomaisen on välittömästi ilmoitettava tuomion antaneelle valtiolle päätöksestään suostua tai olla suostumatta tuomion lähettämiseen.

– –

5. Täytäntöönpanovaltio voi omasta aloitteestaan pyytää tuomion antanutta valtiota lähettämään tuomion ja todistuksen. – – Tämän kohdan nojalla tehdyt pyynnöt eivät velvoita tuomion antanutta valtiota lähettämään tuomiota ja todistusta.

6. Pannessaan tätä puitepäätöstä täytäntöön jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä, joissa otetaan erityisesti huomioon tarkoitus edistää tuomitun sosiaalista kuntoutusta ja joiden perusteella niiden [toimivaltaisten] viranomaisten on päätettävä, suostutaanko 1 kohdan c alakohdan mukaisissa tapauksissa tuomion ja todistuksen lähettämiseen.

– –”

15 Kyseisen puitepäätöksen 8 artiklassa, jonka otsikko on ”Tuomion tunnustaminen ja rangaistuksen täytäntöönpano”, säädetään seuraavaa:

”1. Täytäntöönpanovaltion toimivaltaisen viranomaisen on tunnustettava 4 artiklan mukaisesti ja 5 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen lähetetty tuomio ja toteutettava viipymättä kaikki tarvittavat toimenpiteet rangaistuksen täytäntöönpanemiseksi, jollei se päätä vedota johonkin 9 artiklassa säädettyyn perusteeseen kieltäytyä tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta.

2. Jos rangaistuksen kesto ei ole täytäntöönpanovaltion lainsäädännön mukainen, täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomainen voi päättää mukauttaa rangaistusta ainoastaan, jos se ylittää samankaltaisista rikoksista asianomaisen valtion kansallisessa lainsäädännössä säädetyn enimmäisrangaistuksen. Mukautettu rangaistus ei saa olla lyhyempi kuin samankaltaisista rikoksista täytäntöönpanovaltion lainsäädännössä säädetty enimmäisrangaistus.

3. Jos rangaistus ei ole luonteeltaan täytäntöönpanovaltion lainsäädännön mukainen, täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomainen voi mukauttaa rangaistusta täytäntöönpanovaltion omassa lainsäädännössä samankaltaisista rikoksista säädettyyn rangaistukseen tai toimenpiteeseen. Tällaisen rangaistuksen tai toimenpiteen on mahdollisimman pitkälti vastattava tuomion antaneessa valtiossa määrättyä rangaistusta, minkä vuoksi rangaistusta ei voida muuntaa taloudelliseksi rangaistukseksi.

4. Mukautettu rangaistus ei saa olla luonteeltaan tai kestoltaan ankarampi kuin tuomion antaneen valtion määräämä rangaistus.”

16 Puitepäätöksen 2008/909 13 artiklassa, jonka otsikko on ”Todistuksen pois vetäminen”, säädetään seuraavaa:

”Niin kauan kuin rangaistuksen täytäntöönpano ei ole alkanut täytäntöönpanovaltiossa, tuomion antanut valtio voi vetää todistuksen pois mainitusta valtiosta ilmoittaen tämän toimenpiteen syyt. Todistuksen pois vetämisen jälkeen täytäntöönpanovaltio ei saa enää panna rangaistusta täytäntöön.”

17 Puitepäätöksen 2008/909 22 artiklan, jonka otsikko on ”Tuomitun siirtämisen seuraukset”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tuomion antanut valtio ei saa jatkaa rangaistuksen täytäntöönpanoa sen jälkeen, kun sen täytäntöönpano on alkanut täytäntöönpanovaltiossa, ellei 2 kohdasta muuta johdu.”

18 Kyseisen puitepäätöksen 23 artiklan, jonka otsikko on ”Kielet”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Todistus on käännettävä täytäntöönpanovaltion viralliselle kielelle tai jollekin sen virallisista kielistä. Jäsenvaltio voi tätä puitepäätöstä tehtäessä tai myöhemmin ilmoittaa neuvoston pääsihteeristöön talletettavassa ilmoituksessa, että se hyväksyy yhdelle tai useammalle muulle Euroopan unionin toimielinten viralliselle kielelle tehdyn käännöksen.”

19 Puitepäätöksen 25 artiklassa, jonka otsikko on ”Rangaistusten täytäntöönpano eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen johdosta”, säädetään seuraavaa:

”Tämän puitepäätöksen säännöksiä sovelletaan soveltuvin osin, sikäli kuin ne ovat puitepäätöksen [2002/584] säännösten mukaisia, rangaistusten täytäntöönpanoon tapauksissa, joissa jäsenvaltio sitoutuu panemaan rangaistuksen täytäntöön mainitun puitepäätöksen 4 artiklan 6 kohdan mukaisesti tai tapauksissa, joissa se on mainitun puitepäätöksen 5 artiklan 3 kohdan nojalla asettanut ehdon, että henkilö on rankaisemattomuuden välttämiseksi palautettava asianomaiseen jäsenvaltioon suorittamaan rangaistus, sanotun kuitenkaan rajoittamatta puitepäätöksen [2002/584] soveltamista.”

20 Puitepäätöksen 2008/909 26 artiklan, jonka otsikko on ”Suhde muihin sopimuksiin ja järjestelyihin”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tällä puitepäätöksellä korvataan 5 päivästä joulukuuta 2011 alkaen seuraavien, jäsenvaltioiden välisiin suhteisiin sovellettavien yleissopimusten vastaavat määräykset, sanotun vaikuttamatta niiden soveltamiseen jäsenvaltioiden ja kolmansien valtioiden välillä ja väliaikaiseen soveltamiseen 28 artiklan mukaisesti:

– tuomittujen siirtämisestä 21 päivänä maaliskuuta 1983 [Strasbourgissa allekirjoitettu] eurooppalainen yleissopimus [(Euroopan neuvoston sopimussarja nro 112)] ja sen 18 päivänä joulukuuta 1997 tehty lisäpöytäkirja;

– rikosoikeudellisten tuomioiden kansainvälisestä pätevyydestä 28 päivänä toukokuuta 1970 [Haagissa allekirjoitettu] eurooppalainen yleissopimus [(Euroopan neuvoston sopimussarja nro 70)];

– tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla [Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä] tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta 19 päivänä kesäkuuta 1990 [Schengenissä allekirjoitetun] yleissopimuksen [(EYVL 2000, L 239, s. 19)] III osaston 5 luku;

– ulkomaisten rikosoikeudellisten tuomioiden täytäntöönpanosta 13 päivänä marraskuuta 1991 tehty Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden välinen yleissopimus.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

21 Curtea de Apel București, joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, antoi 25.11.2020 eurooppalaisen pidätysmääräyksen C.J.:stä tälle Curtea de Apel Bucureștin rikosasioita käsittelevän toisen jaoston 27.6.2017 antamalla tuomiolla määrätyn vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa varten. Tämä tuomio on tullut lainvoimaiseksi Înalta Curte de Casație și Justiției (ylin tuomioistuin, Romania) rikosasioita käsittelevän jaoston 10.11.2020 antaman tuomion (jäljempänä langettava tuomio) johdosta.

22 C.J. otettiin 29.12.2020 kiinni Italiassa.

23 Ministero della Giustizia (oikeusministeriö, Italia) ilmoitti 31.12.2020 ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle tästä kiinniottamisesta. Oikeusministeriön pyynnöstä C.J.:stä annettu eurooppalainen pidätysmääräys lähetettiin Corte d'appello di Romalle (Rooman ylioikeus, Italia), joka on täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen.

24 Italian viranomaisten pyynnöstä pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen toimitti langettavan tuomion niille 14.1.2021. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esitti tässä yhteydessä, ettei se hyväksy sitä, että tämä tuomio tunnustetaan ja C.J:lle määrätyn rangaistuksen täytäntöönpanosta otetaan vastattavaksi Italiassa.

25 Italian oikeusviranomaisten pyynnöstä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tarkensi 20.1.2021, että jos C.J:stä annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäydytään puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdan nojalla, se ei anna suostumustaan siihen, että Italian tasavalta tunnustaa liitännäisesti kyseisen tuomion ja ottaa vastattavakseen C.J:lle määrätyn rangaistuksen täytäntöön panemisesta, ja että se pyytää myöhemmin tällaista tunnustamista ja vastattavaksi ottamista puitepäätöksen 2008/909 nojalla.

26 Ratkaisulla, joka annettiin 6.5.2021, Corte d'appello di Roma kieltäytyi luovuttamasta C.J:tä, tunnusti langettavan tuomion ja määräsi kyseisen rangaistuksen pantavaksi täytäntöön Italiassa (jäljempänä tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskeva päätös). Corte d'appello di Roma oli sitä mieltä, että rangaistus oli pantava täytäntöön Italiassa, jotta C.J:llä, joka asuu laillisesti ja tosiasiallisesti Italiassa, on paremmat mahdollisuudet sopeutua uudelleen yhteiskuntaan.

27 Corte d'appello di Roma katsoi, että kun kokonaisrangaistuksesta vähennetään C.J:n jo 17.9.–16.12.2019 sekä 29.12.2020 ja tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan päätöksen antamisajankohdan välillä säilöön otettuna viettämät ajat, C.J:n oli suoritettava rangaistusta vielä kolme vuotta, kuusi kuukautta ja 21 päivää.

28 Tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskeva päätös toimitettiin ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle 20.5.2021.

29 Tämän jälkeen Romanian viranomaisille toimitettiin Rooman syyttäjänviraston rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavan yksikön 11.6.2021 antama todistus, josta ilmenee, että C.J:n osalta on annettu 20.5.2021 täytäntöönpanomääräys ”ehdollisesta turvaamistoimenpiteestä kotiarestina” ja että C.J:n vielä suoritettavana oleva rangaistus on kolme vuotta ja 11 kuukautta vankeutta ja kyseisen rangaistuksen täytäntöönpano alkaa 29.12.2020 ja päättyy 28.11.2024

30 Ministero della Giustizialle ja Corte d'appello di Romalle osoitetussa 28.6.2021 päivätyssä kirjeessä Romanian oikeusviranomaiset toistivat tämän tuomion 24 kohdassa mainitun kantansa ja täsmensivät, että niin kauan kuin niille ei ilmoiteta siitä, että C.J:n vankeusrangaistuksen täytäntöönpano on alkanut, niillä on edelleen oikeus panna langettava tuomio täytäntöön. Romanian oikeusviranomaiset totesivat myös, että C.J:lle määrätyn vankeusrangaistuksen kansallista täytäntöönpanomääräystä ja C.J:stä annettua eurooppalaista pidätysmääräystä ei ole peruutettu ja ne ovat edelleen voimassa.

31 Curtea de Apel Bucureștin rikosasioita käsittelevän toisen jaoston rangaistusten täytäntöönpanosta vastaava yksikkö ilmoitti 15.10.2021 ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle vastustavansa langettavan tuomion täytäntöönpanoa.

32 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on ottaakseen kantaa tähän vastustukseen lausuttava C.J:lle määrättyä vankeusrangaistusta koskevan kansallisen täytäntöönpanomääräyksen ja C.J:stä annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen pätevyydestä.

33 Tässä tilanteessa Curtea de Apel București päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko puitepäätöksen 2008/909 25 artiklaa tulkittava siten, että jos eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vastaava tuomioistuin haluaa soveltaa puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohtaa tunnustaakseen langettavan tuomion, sen on pyydettävä, että sille toimitetaan tuomio ja puitepäätöksessä 2008/909 tarkoitettu todistus, minkä lisäksi sen on hankittava tuomion antaneen valtion suostumus puitepäätöksen 2008/909 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti?

2) Onko puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohtaa, luettuna yhdessä puitepäätöksen 2008/909 25 artiklan ja 4 artiklan 2 kohdan kanssa, tulkittava siten, että vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäytyminen ja langettavan tuomion tunnustaminen ilman, että langettava tuomio pantaisiin tosiasiallisesti täytäntöön vangitsemalla tuomittu henkilö, täytäntöönpanovaltion lainsäädäntöön perustuvan armahduksen ja rangaistuksen ehdolliseksi määräämisen vuoksi ja ilman tunnustamismenettelyssä hankittua tuomion antaneen valtion suostumusta johtaa siihen, että tuomion antanut valtio menettää oikeutensa panna rangaistus täytäntöön puitepäätöksen 2008/909 22 artiklan 1 kohdan mukaisesti?

3) Onko puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan c alakohtaa tulkittava siten, että tuomio, jolla henkilölle määrätään vapausrangaistus ja jonka perusteella hänestä on annettu eurooppalainen pidätysmääräys, jonka täytäntöönpanosta on kieltäydytty kyseisen puitepäätöksen 4 artiklan 6 alakohdan nojalla, ja joka on tunnustettu mutta jota ei ole tosiasiallisesti pantu täytäntöön vangitsemalla tuomittu henkilö täytäntöönpanovaltion lainsäädäntöön perustuvan armahduksen ja rangaistuksen ehdolliseksi määräämisen vuoksi hankkimatta tuomion antaneen valtion suostumusta tunnustamismenettelyssä, menettää täytäntöönpanokelpoisuutensa?

4) Onko puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 5 alakohtaa tulkittava siten, että päätös, jolla on kieltäydytty panemasta täytäntöön vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten annettu eurooppalainen pidätysmääräys ja jolla langettava tuomio tunnustetaan [kyseisen puitepäätöksen] 4 artiklan 6 alakohdassa tarkoitetulla tavalla, mutta tuomiota ei kuitenkaan ole pantu tosiasiallisesti täytäntöön vangitsemalla tuomittu henkilö täytäntöönpanovaltion

(Euroopan unionin jäsenvaltion) lainsäädäntöön perustuvan armahduksen ja rangaistuksen ehdolliseksi määräämisen vuoksi hankkimatta tuomion antaneen valtion suostumusta tunnustamismenettelyssä, on katsottava ’samasta teosta’ ’kolmannessa maassa’ annetuksi ratkaisuksi?

Mikäli neljänteen kysymykseen vastataan myöntävästi:

5) Onko puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 5 alakohtaa tulkittava siten, että päätös, jolla on kieltäydytty panemasta täytäntöön vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa varten annettu eurooppalainen pidätysmääräys ja jolla langettava tuomio tunnustetaan [kyseisen puitepäätöksen] 4 artiklan 6 alakohdassa tarkoitetulla tavalla ja rangaistus määrätään ehdolliseksi täytäntöönpanovaltion lainsäädännön mukaisesti, on päätös, jonka osalta voidaan todeta, että hän ’suorittaa [rangaistusta] parhaillaan ’, kun tuomitun valvontaa ei ole vielä aloitettu?”

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

34 Unionin tuomioistuin päätti 23.1.2024 siirtää nyt käsiteltävän asian ensimmäisen jaoston käsiteltäväksi. Istunto pidettiin 13.3.2024, ja julkisasiamies esitti ratkaisuehdotuksensa 13.6.2024, minkä jälkeen asian käsittelyn suullinen vaihe päätettiin.

35 Unionin tuomioistuimen ensimmäisen jaoston unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 60 artiklan 3 kohdan nojalla esittämästä pyynnöstä unionin tuomioistuin päätti 9.7.2024 siirtää asian suuren jaoston käsiteltäväksi.

36 Unionin tuomioistuin määräsi 13.9.2024 antamallaan määräyksellä C.J. (Rangaistuksen täytäntöönpano eurooppalaisen pidätysmääräyksen johdosta) (C-305/22, EU:C:2024:783) julkisasiamiestä kuultuaan asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi uudelleen työjärjestyksen 83 artiklan nojalla. Toinen istunto pidettiin 14.10.2024.

37 Julkisasiamies esitti 12.12.2024 täydentävän ratkaisuehdotuksen.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen, toinen ja kolmas kysymys

38 Ensimmäisellä, toisella ja kolmannella kysymyksellään, jotka on tutkittava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohtaa ja puitepäätöksen 2008/909 4, 22 ja 25 artiklaa tulkittava siten, että

– yhtäältä täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädettyyn harkinnanvaraiseen kieltäytymisperusteeseen perustuva kieltäytyminen luovuttamasta henkilöä, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten, edellyttää, että kyseinen oikeusviranomainen noudattaa niitä edellytyksiä ja sitä menettelyä, joista puitepäätöksessä 2008/909 säädetään kyseisen rangaistuksen langettavan tuomion tunnustamisen ja kyseisen rangaistuksen täytäntöönpanosta vastattavaksi ottamisen osalta, ja

– toisaalta tuomion antanut valtio mahdollisesti säilyttää oikeuden panna tämä rangaistus täytäntöön ja siis pitää eurooppalainen pidätysmääräyksen voimassa siinä tilanteessa, jossa täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on kieltäytynyt kyseisen perusteen nojalla tämän eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta noudattamatta niitä edellytyksiä ja sitä menettelyä, joista puitepäätöksessä 2008/909 säädetään kyseisen tuomion tunnustamisen ja kyseisen vastattavaksi ottamisen osalta.

Puitepäätöksen 2008/909 vaikutus puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädetyn harkinnanvaraisen kieltäytymisperusteen soveltamiseen

39 Heti alkuun on huomautettava, että puitepäätöksellä 2002/584 pyritään helpottamaan ja nopeuttamaan oikeudellista yhteistyötä ottamalla käyttöön yksinkertaistettu ja tehokas järjestelmä rikoslain rikkomisesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi, jotta voitaisiin myötävaikuttaa sellaisen unionille asetetun tavoitteen toteutumiseen, jonka mukaan siitä tulee vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue, sen vankan luottamuksen perusteella, jonka on vallittava jäsenvaltioiden välillä (tuomio 22.2.2022, Openbaar Ministerie (Laillisesti perustettu tuomioistuin pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

40 Puitepäätöksen 2002/584 soveltamisalalla vastavuoroisen tunnustamisen periaate on, kuten etenkin kyseisen puitepäätöksen johdanto-osan kuudennesta perustelukappaleesta ilmenee, rikosasioiden oikeudellisen yhteistyön kulmakivi, ja se ilmaistaan mainitun puitepäätöksen 1 artiklan 2 kohdassa, jossa vahvistetaan sääntö, jonka mukaan jäsenvaltioiden on pantava eurooppalainen pidätysmääräys täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella ja tämän saman puitepäätöksen säännösten mukaisesti (ks. vastaavasti tuomio 6.6.2023, O. G. (Eurooppalainen pidätysmääräys kolmannen maan kansalaisesta), C-700/21, EU:C:2023:444, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 Tästä seuraa yhtäältä, että täytäntöönpanosta vastaavat oikeusviranomaiset voivat kieltäytyä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vain syistä, jotka perustuvat puitepäätökseen 2002/584, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut. Toisaalta eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpano on pääsääntö, ja siitä kieltäytyminen katsotaan poikkeukseksi, jota on tulkittava suppeasti (tuomio 6.6.2023, O. G. (Eurooppalainen pidätysmääräys kolmannen maan kansalaisesta), C-700/21, EU:C:2023:444, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 Tällaisten syiden osalta on todettava, että kyseisen puitepäätöksen 3 artiklassa ilmoitetaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen ehdottomat kieltäytymisperusteet ja puitepäätöksen 4 ja 4 a artiklassa sen harkinnanvaraiset kieltäytymisperusteet.

43 Puitepäätöksen 2002/584 4 artiklassa luetelluista harkinnanvaraisista kieltäytymisperusteista on todettava, että 4 artiklan 6 alakohdassa säädetyn kieltäytymisperusteen soveltamiselle on asetettu kaksi edellytystä, jotka ovat yhtäältä se, että etsitty henkilö oleskelee täytäntöönpanojäsenvaltiossa, on sen kansalainen tai asuu siellä vakinaisesti, ja toisaalta se, että tämä valtio sitoutuu panemaan rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen, jonka osalta eurooppalainen pidätysmääräys on annettu, itse täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti (tuomio 6.6.2023, O. G. (Eurooppalainen pidätysmääräys kolmannen maan kansalaisesta), C-700/21, EU:C:2023:444, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Kun täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen toteaa, että kumpikin edellytys täyttyy, sen on vielä arvioitava, onko olemassa oikeutettu intressi, joka on perusteena sille, että pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa määrätty rangaistus pannaan täytäntöön täytäntöönpanojäsenvaltion alueella. Kyseisen arvioinnin avulla tämä viranomainen voi ottaa huomioon puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdalla tavoitellun päämäärän, jona on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan parantaa etsityn henkilön mahdollisuuksia sopeutua uudelleen yhteiskuntaan hänelle tuomitun rangaistuksen päättyessä (ks. vastaavasti tuomio 6.6.2023, O. G. (Eurooppalainen pidätysmääräys kolmannen maan kansalaisesta), C-700/21, EU:C:2023:444, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Puitepäätöksen 2008/909 vaikutuksesta puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädetyn harkinnanvaraisen kieltäytymisperusteen soveltamiseen on huomautettava, että keskinäisen luottamuksen periaate ja vastavuoroisen tunnustamisen periaate konkretisoituvat rikosoikeuden alalla puitepäätöksessä 2008/909 puitepäätöksen 2002/584 tavoin, ja nämä periaatteet edellyttävät etenkin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta sitä, että kukin jäsenvaltio katsoo – jollei kyse ole poikkeuksellisista olosuhteista –, että kaikki muut jäsenvaltiot noudattavat unionin oikeutta ja erityisesti unionin oikeudessa tunnustettuja perusoikeuksia. Puitepäätöksellä 2008/909 kehitetään oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa annettujen tuomioiden tunnustamisen ja täytäntöönpanon alalla, kun henkilöille on määrätty vankeusrangaistus tai vapauden menetyksen sisältävä toimenpide toisessa jäsenvaltiossa, heidän yhteiskuntaan uudelleen sopeutumisensa helpottamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 9.11.2023, Staatsanwaltschaft Aachen, C-819/21, EU:C:2023:841, 19 kohta).

46 Puitepäätöksen 2008/909 3 artiklan 1 kohdan mukaan kyseisen puitepäätöksen tarkoituksena on vahvistaa säännöt, joiden mukaisesti jäsenvaltion on tuomitun yhteiskuntaan uudelleen sopeutumisen helpottamiseksi tunnustettava tuomio ja pantava jonkin toisen jäsenvaltion tuomioistuimen määräämä rangaistus täytäntöön. Kuten kyseisen puitepäätöksen 26 artiklan 1 kohdasta seuraa, puitepäätöksellä korvataan 26 artiklassa mainittujen, tuomittujen siirtämistä koskevien jäsenvaltioiden välisiin suhteisiin sovellettavien yleissopimusten määräykset (ks. vastaavasti tuomio 24.6.2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, 36 ja 37 kohta).

47 Kun otetaan huomioon se, että yhtäältä puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädetyllä harkinnanvaraisella kieltäytymisperusteella ja toisaalta puitepäätöksessä 2008/909 säädetyillä säännöillä pyritään samaan tavoitteeseen eli siihen, että toisessa jäsenvaltiossa tuomittujen yhteiskuntaan uudelleen sopeutumista helpotetaan, on siis katsottava, että kun täytäntöönpanovaltion oikeusviranomainen haluaa soveltaa tätä perustetta, sen on otettava huomioon nämä säännöt.

48 Tältä osin on korostettava, että – kuten julkisasiamies on tehnyt 13.6.2024 antamansa ratkaisuehdotuksensa 45 kohdassa – ei ole mitään syytä ajatella, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena olisi ollut säätää rikosasioissa annettujen tuomioiden tunnustamisen ja täytäntöönpanon osalta kahdesta erillisestä oikeudellisesta järjestelmästä sen mukaan, onko asiassa annettu eurooppalainen pidätysmääräys vai ei.

49 Puitepäätöksen 2008/909 25 artiklassa, luettuna kyseisen puitepäätöksen johdanto-osan 12 perustelukappaleen valossa, säädetään tässä tarkoituksessa, että puitepäätöstä sovelletaan soveltuvin osin, sikäli kuin sen säännökset ovat puitepäätöksen 2002/584 säännösten mukaisia, rangaistusten täytäntöönpanoon tapauksissa, joissa jäsenvaltio sitoutuu panemaan rangaistuksen täytäntöön puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdan mukaisesti. Näin on myös silloin, kun puitepäätöksen 2002/584 5 artiklan 3 alakohdan nojalla toimiva jäsenvaltio on

asettanut pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa toteutettavia syytetoimenpiteitä varten annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon ehdoksi sen, että kyseessä oleva henkilö palautetaan täytäntöönpanovaltioon suorittamaan siellä se rangaistus, joka pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa määrätään.

50 Tämän viimeksi mainitun, puitepäätöksen 2002/584 5 artiklan 3 alakohdassa tarkoitetun tilanteen osalta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että rangaistuksen täytäntöönpanoa säännellään puitepäätöksellä 2008/909. Kuten unionin tuomioistuin on korostanut, jos syytetoimenpiteitä varten annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanolle on asetettu kyseisen 5 artiklan 3 alakohdassa säädetty ehto, täytäntöönpanovaltion on näet noudatettava puitepäätöksen 2008/909 merkityksellisiä sääntöjä, kun kyse on pidätysmääräyksen antaneessa valtiossa kyseessä olevalle henkilölle määrätyn vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanosta (ks. vastaavasti tuomio 11.3.2020, SF (Eurooppalainen pidätysmääräys – Tae palauttamisesta täytäntöönpanovaltioon), C-314/18, EU:C:2020:191, 68 kohta).

51 Puitepäätöksen 2002/584 5 artiklan 3 alakohdassa tarkoitetun tilanteen tavoin on katsottava, että kun täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen aikoo kieltäytyä vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädetyn harkinnanvaraisen kieltäytymisperusteen nojalla, kyseisen rangaistuksen langettavan tuomion tunnustamista ja kyseisen rangaistuksen täytäntöönpanosta vastattavaksi ottamista säännellään puitepäätöksellä 2008/909.

52 Puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohtaan perustuva eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäytyminen edellyttää näet täytäntöönpanovaltion todellista sitoumusta panna täytäntöön etsitylle henkilölle määrätty vapausrangaistus (ks. vastaavasti tuomio 6.6.2023, O. G. (Eurooppalainen pidätysmääräys kolmannen maan kansalaisesta), C-700/21, EU:C:2023:444, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Siltä osin kuin kyseinen henkilö on tuomittu pidätysmääräyksen antaneessa valtiossa, tämä edellyttää välttämättä sitä, että täytäntöönpanovaltion viranomaiset tunnustavat kyseisen henkilön osalta annetun langettavan tuomion puitepäätöksen 2008/909 säännösten mukaisesti.

53 Unionin tuomioistuin on tosin päätellyt puitepäätöksen 2008/909 25 artiklasta, ettei yhdelläkään kyseisen puitepäätöksen säännöksellä voida vaikuttaa puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa vahvistetun harkinnanvaraisen kieltäytymisperusteen ulottuvuuteen tai sen soveltamistapoihin (tuomio 13.12.2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, 48 kohta).

54 Tämä toteamus ei merkitse kuitenkaan sitä, ettei puitepäätöksessä 2008/909 säädettyjä rikosasioissa annettujen tuomioiden tunnustamisen ja täytäntöönpanon edellytyksiä sovelleta, kun jäsenvaltio sitoutuu panemaan rangaistuksen täytäntöön puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdan mukaisesti, vaikka puitepäätöksen 2008/909 soveltaminen ei johtaisikaan mihinkään ristiriitaan tai epäjohdonmukaisuuteen näitä kumpaakin toimea yhdessä sovellettaessa. Kuten julkisasiamies on 13.6.2024 antamansa ratkaisuehdotuksen 63 kohdassa huomauttanut, puitepäätöksessä 2008/909 säädettyjä rikosasioissa annettujen tuomioiden tunnustamisen ja täytäntöönpanon edellytyksiä sovelletaan puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädettyä harkinnanvaraista kieltäytymisperustetta sovellettaessa, sikäli kuin – kuten puitepäätöksen 2008/909 25 artiklassa nimenomaisesti säädetään ja kuten unionin tuomioistuin on itsekin korostanut 13.12.2018 annetun tuomion Sut

(C-514/17, EU:C:2018:1016) 48 kohdassa – nämä edellytykset ovat yhdenmukaisia puitepäätöksen 2002/584 säännösten kanssa. Tällä voidaan taata puitepäätöksellä 2002/584 käyttöön otetun etsittyjen henkilöjen luovuttamista koskevan yksinkertaistetun ja tehokkaan järjestelmän moitteeton toiminta.

55 Tältä osin on huomautettava, että puitepäätöksen 2008/909 26 artiklan 1 kohdan mukaan kyseisellä puitepäätöksellä on korvattu 5.12.2011 alkaen tuomittujen siirtämisestä tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen ja sen 18.12.1997 tehdyn lisäpöytäkirjan vastaavat määräykset.

56 Kuten muun muassa Ranskan hallitus on huomauttanut 14.10.2024 pidetyssä istunnossa asianosaisten kuulemiseksi, kyseisen yleissopimuksen 3 artiklan 1 kappaleen f kohdassa määrättiin, että tuomittu voidaan siirtää ainoastaan, jos tuomiovaltio ja täytäntöönpanovaltio sopivat siirtämisestä.

57 Kyseinen 3 artiklan 1 kappaleen f kohta on korvattu puitepäätöksen 2008/909 tekemisen johdosta vaatimuksella siitä, että tuomion antanut valtio antaa suostumuksensa kyseisessä valtiossa määrätyn rangaistuksen täytäntöönpanosta vastattavaksi ottamiseen. Tämä suostumus ilmenee siinä, että tuomion antaneen valtion tuomioistuimen antama langettava tuomio lähetetään kyseisen puitepäätöksen 4 artiklassa vahvistettujen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti täytäntöönpanovaltiolle ja siihen liitetään todistus, jonka vakiomalli on kyseisen puitepäätöksen liitteessä I.

58 Puitepäätöksen 2008/909 liitteessä I olevan todistuksen vakiomallin f kohdasta ilmenee itse asiassa nimenomaisesti, että juuri puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädettyä harkinnanvaraista kieltäytymisperustetta sovellettaessa voidaan soveltaa puitepäätöksen 2008/909 säännöksiä; tässä todistuksessa on viitattava tähän perusteeseen, jos siihen vedotaan.

59 Tarve hankkia tuomion antaneen valtion suostumus määrätyn rangaistuksen täytäntöönpanosta vastattavaksi ottamiseen ilmenee myös puitepäätöksen 2008/909 13 artiklasta. Kyseisestä artiklasta näet seuraa, että niin kauan kuin kyseisen rangaistuksen täytäntöönpano ei ole alkanut täytäntöönpanovaltiossa, tuomion antanut valtio voi vetää vastaavan todistuksen pois täytäntöönpanovaltiosta ja että todistuksen pois vetämisen jälkeen täytäntöönpanovaltio ei saa enää panna tätä rangaistusta täytäntöön.

60 Se, että puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädettyä harkinnanvaraista kieltäytymisperustetta täytäntöön pantaessa sovelletaan puitepäätöksessä 2008/909 säädettyjä edellytyksiä siltä osin kuin on kyse sellaisen langettavan tuomion tunnustamisesta täytäntöönpanovaltiossa, joka on ollut perusteena eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiselle, ja se, että kyseinen täytäntöönpanovaltio ottaa vastattavakseen määrätyn rangaistuksen täytäntöönpanosta, ja erityisesti vaatimus siitä, että tuomion antanut valtio antaa suostumuksensa tällaiseen vastattavaksi ottamiseen, on sen kyseisellä säännöksellä olevan tavoitteen mukaista, jona on parantaa etsityn henkilön mahdollisuuksia sopeutua uudelleen yhteiskuntaan tämän rangaistuksen päättyessä.

61 Yhtäältä näet puitepäätöksen 2008/909 4 artiklan 1 kohdan c alakohdasta ja kyseisen artiklan 2 kohdasta, kun näitä säännöksiä luetaan kyseisen puitepäätöksen johdanto-osan kahdeksannen perustelukappaleen valossa, seuraa yhdessä, että tuomion antaneen valtion toimivaltainen viranomainen voi vasta sen jälkeen, kun se on vakuuttunut siitä, että rangaistuksen täytäntöönpano täytäntöönpanovaltiossa edistäisi tuomitun uudelleen

sopeutumista yhteiskuntaan, lähettää täytäntöönpanovaltion toimivaltaiselle viranomaiselle langettavan tuomion ja siihen liitettävän todistuksen, jonka vakiomalli on kyseisen puitepäätöksen liitteessä I.

62 Toisaalta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että tavoite, jona on parantaa etsityn henkilön mahdollisuuksia sopeutua uudelleen yhteiskuntaan hänelle tuomitun rangaistuksen päättyessä, ei tärkeydestään huolimatta ole ehdoton, koska kyseinen tavoite on sovitettava yhteen erityisesti puitepäätöksen 2002/584 1 artiklan 2 kohdassa esitetyn keskeisen säännön kanssa, jonka mukaan jäsenvaltiot lähtökohtaisesti panevat jokaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön (ks. vastaavasti tuomio 6.10.2009, Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, 62 kohta ja tuomio 13.12.2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, 46 kohta).

63 Kuten julkisasiamies on 13.6.2024 antamansa ratkaisuehdotuksen 68 kohdassa huomauttanut, kun otetaan huomioon rangaistuksen erilaiset tehtävät yhteiskunnassa, jäsenvaltio, jossa henkilö on tuomittu, voi perustellusti vedota sille ominaisiin kriminaalipoliittisiin näkökohtiin sen oikeuttamiseksi, että määrätty rangaistus pannaan täytäntöön sen alueella, ja kieltäytyä siis langettavan tuomion ja siihen liitettävän todistuksen lähettämisestä puitepäätöksen 2008/909 nojalla, ja näin on, vaikka etsityn henkilön yhteiskuntaan uudelleen sopeutumista koskevat näkökohdat voisivatkin puoltaa kyseisen rangaistuksen täytäntöönpanemista jonkin toisen jäsenvaltion alueella.

64 Tuomion antaneella valtiolla puitepäätöksen 2008/909 4 artiklan 1 kohdan c alakohdassa ja 2 kohdassa säädetyn suostumuksen osalta oleva harkintavalta, sellaisena kuin sitä on selkeytetty tämän tuomion 61–63 kohdassa, on lisäksi vahvistettu kyseisen artiklan 5 kohdassa, jossa säädetään, että kun täytäntöönpanovaltio omasta aloitteestaan pyytää tuomion antanutta valtiota lähettämään tuomion ja todistuksen, tällainen pyyntö ei velvoita tuomion antanutta valtiota hyväksymään sitä.

65 Minkään kyseisen puitepäätöksen tai puitepäätöksen 2002/584 säännöksen perusteella ei myöskään voida katsoa, että tuomion antaneen valtion mainittu harkintavalta kyseenalaistettaisiin sen seurauksena, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen vetoaa kyseisen puitepäätöksen 4 artiklan 6 alakohdassa säädettyyn harkinnanvaraiseen kieltäytymisperusteeseen.

66 Tältä osin se, että jäsenvaltio antaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten, osoittaa nimenomaan sitä, että kyseinen valtio pitää lähtökohtaisesti rangaistuksen täytäntöönpanemista alueellaan tärkeämpänä kuin puitepäätöksessä 2008/909 säädetyn rikosasioissa annettujen tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan mekanismin soveltamista tällaisen täytäntöönpanon toteuttamiseksi toisessa jäsenvaltiossa. Tässä yhteydessä puitepäätöksellä 2002/584 käyttöön otetun jäsenvaltioiden välisen luovuttamisjärjestelmän tehokkuus vaarannettaisiin, jos täytäntöönpanovaltio voisi tällaisessa tapauksessa poiketa yksipuolisesti eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanemista koskevasta pääsäännöstä soveltamalla tätä harkinnanvaraista kieltäytymisperustetta ilman, että puitepäätöksessä 2008/909 säädetyt langettavan tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevat edellytykset täyttyisivät.

67 Tästä seuraa, että puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädettyä harkinnanvaraista kieltäytymisperustetta sovellettaessa se, että täytäntöönpanovaltio ottaa vastattavakseen tuomion antaneessa valtiossa annetulla langettavalla tuomiolla, joka on ollut perusteena eurooppalaisen

pidätysmääräyksen antamiselle, määrätyn rangaistuksen täytäntöönpanosta, edellyttää kyseisen tuomion antaneen valtion puitepäätöksessä 2008/909 esitettyjen sääntöjen mukaisesti antamaa suostumusta.

68 Vaikka se, että tuomion antanut valtio lähettää langettavan tuomion ja siihen liitettävän todistuksen, on siis tarkoitettu pelkäksi mahdollisuudeksi siinäkin tilanteessa, jossa täytäntöönpanovaltio aikoo ottaa vastattavakseen rangaistuksen täytäntöönpanosta soveltamalla tätä kieltäytymisperustetta, on kuitenkin huomautettava, että erityisesti sen varmistamiseksi, ettei eurooppalaisen pidätysmääräyksen toiminta halvaannu, SEU 4 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätty vilpitöntä yhteistyötä koskeva velvollisuus edellyttää täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten ja pidätysmääräyksen antaneiden oikeusviranomaisten välistä vuoropuhelua. Tästä periaatteesta johtuu erityisesti, että jäsenvaltiot kunnioittavat ja avustavat toisiaan perussopimuksista johtuvia tehtäviä täyttäessään (ks. vastaavasti tuomio 22.2.2022, Openbaar Ministerie (Laillisesti perustettu tuomioistuin pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

69 Tehokkaan yhteistyön takaamiseksi rikosasioissa pidätysmääräyksen antaneiden oikeusviranomaisten ja täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten on siis käytettävä täysimääräisesti puitepäätöksissä 2002/584 ja 2008/909 tarkoitettuja välineitä, kuten tuomion antaneen valtion tuomioistuimen antaman langettavan tuomion ja todistuksen, jonka vakiomalli on puitepäätöksen 2008/909 liitteessä I, lähettämistä edeltävää kuulemista, siten, että edistetään tämän yhteistyön perustana olevaa keskinäistä luottamusta (ks. vastaavasti tuomio 22.2.2022, Openbaar Ministerie (Laillisesti perustettu tuomioistuin pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tältä osin on huomautettava, että puitepäätöksen 2008/909 4 artiklan 3 kohdan mukaan kuuleminen on pakollista silloin, kun – kuten nyt käsiteltävässä tapauksessa – rangaistus on tarkoitus panna täytäntöön muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jonka kansalainen asianomainen henkilö on, eli viimeksi mainitun puitepäätöksen 4 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetussa tilanteessa.

70 Jos täytäntöönpanovaltio ei – mistä tahansa syystä ja myös siitä syystä, ettei puitepäätöksessä 2008/909 säädettyjä edellytyksiä ja menettelyä ole noudatettu – voi tosiasiallisesti ottaa vastattavakseen rangaistuksen täytäntöönpanosta, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteesta ilmenee, että eurooppalainen pidätysmääräys on pantava täytäntöön etsityn henkilön rankaisemattomuuden välttämiseksi. Kuten tämän tuomion 41 kohdassa on huomautettu, eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpano on pääsääntö, ja siitä kieltäytyminen katsotaan poikkeukseksi, jota on siis tulkittava suppeasti.

71 Tuomion antaneen valtion velvollisuuksista on korostettava, että kyseisen valtion on huolehdittava siitä, että sille puitepäätöksellä 2008/909 annettua oikeutta olla lähettämättä jonkin sen tuomioistuimen antamaa langettavaa tuomiota ja todistusta, jonka vakiomalli on kyseisen puitepäätöksen liitteessä I, täytäntöönpanovaltiolle, käytetään tavalla, joka mahdollistaa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välisen tehokkaan yhteistyön rikosasioissa ja jolla varmistetaan, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen toiminta ja rikosasioissa annettujen tuomioiden vastavuoroinen tunnustaminen niiden täytäntöön panemiseksi toisessa jäsenvaltiossa ei halvaannu.

72 Kun täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen aikoo kieltäytyä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädetyn harkinnanvaraisen kieltäytymisperusteen nojalla, tuomion antaneen valtion toimivaltainen viranomainen voi kieltäytyä tällaisesta lähettämisestä, jos se katsoo objektiivisten seikkojen perusteella, että rangaistusta ei pantaisi tosiasiallisesti täytäntöön täytäntöönpanovaltiossa tai että kyseisen rangaistuksen täytäntöönpano tässä valtiossa ei edistäisi tavoitetta, jona on etsityn henkilön uudelleen sopeutuminen yhteiskuntaan hänelle tuomitun vapausrangaistuksen päättyessä. Tuomion antanut oikeusviranomainen voi vielä kieltäytyä tästä lähettämisestä tuomion antaneelle valtiolle ominaisten kriminaalipoliittisten näkökohtien nojalla.

Tuomion antaneen valtion oikeus panna vapausrangaistus täytäntöön, jos täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on kieltäytynyt kyseisen rangaistuksen täytäntöönpanoa varten annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdan nojalla noudattamatta niitä puitepäätöksessä 2008/909 säädettyjä edellytyksiä ja sitä menettelyä, jotka koskevat kyseisen rangaistuksen langettavan tuomion tunnustamista ja sen täytäntöönpanosta vastattavaksi ottamista

73 On tutkittava, säilyttääkö tuomion antanut valtio siinä tilanteessa, jossa täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on puitepäätöksessä 2008/909 säädettyjä edellytyksiä ja menettelyä noudattamatta kieltäytynyt vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädetyn harkinnanvaraisen kieltäytymisperusteen nojalla, oikeuden kyseisen rangaistuksen täytäntöönpanoon.

74 Nyt käsiteltävässä tapauksessa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen, jonka käsiteltäväksi oli saatettu C.J:stä vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten annettu eurooppalainen pidätysmääräys, on katsonut, että kyseinen rangaistus on syytä panna täytäntöön Italiassa, jotta C.J:llä on paremmat mahdollisuudet sopeutua uudelleen yhteiskuntaan. Kyseinen viranomainen on siis tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevalla päätöksellä kieltäytynyt C.J:n luovuttamisesta, tunnustanut langettavan tuomion ja määrännyt kyseisen rangaistuksen täytäntöönpanemisesta Italiassa. Kyseinen päätös on tehty, vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin oli toimittanut täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle kyseisen tuomion muttei todistusta, jonka vakiomalli on puitepäätöksen 2008/909 liitteessä I, ja vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin oli todennut, ettei se anna suostumustaan siihen, että kyseinen tuomio tunnustetaan ja että C.J:lle määrätyn vankeusrangaistuksen täytäntöönpanosta vastataan Italiassa.

75 Kuten tämän tuomion 54–67 kohdasta ilmenee, tältä osin puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädettyä harkinnanvaraista kieltäytymisperustetta sovellettaessa sen, että tuomion antaneen valtion tuomioistuimen antama vankeusrangaistuksen langettava tuomio tunnustetaan ja että täytäntöönpanovaltio ottaa vastattavakseen kyseisen rangaistuksen täytäntöönpanosta, on tapahduttava puitepäätöksessä 2008/909 säädettyjä edellytyksiä ja menettelyä noudattaen, mikä edellyttää muun muassa sitä, että tuomion antanut valtio antaa suostumuksensa tähän vastattavaksi ottamiseen.

76 On todettava, että kun – kuten nyt käsiteltävässä tapauksessa – täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on kieltäytynyt vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta puitepäätöksessä 2008/909 säädettyjen

edellytysten ja menettelyn vastaisesti, pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen voi pitää kyseisen pidätysmääräyksen voimassa. Tuomion antanut valtio säilyttää myös oikeuden panna kyseinen rangaistus täytäntöön.

77 Unionin tuomioistuimella on näet jo ollut tilaisuus katsoa, että se, että pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen pitää eurooppalaisen pidätysmääräyksen voimassa, voi osoittautua tarpeelliseksi muun muassa silloin, kun kieltäytymispäätös ei ollut unionin oikeuden mukainen, jotta etsityn henkilön luovuttamismenettely voidaan saattaa päätökseen ja tällä tavoin edistää sen kyseiselle puitepäätökselle asetetun tavoitteen toteutumista, etteivät rikokset jää rankaisematta. Pelkästään se, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on kieltäytynyt eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta, ei sellaisenaan voi estää sitä, että pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen pitää kyseisen pidätysmääräyksen voimassa (ks. vastaavasti tuomio 29.7.2024, Breian, C-318/24 PPU, EU:C:2024:658, 51 ja 53 kohta).

78 Näitä näkökohtia sovelletaan soveltuvin osin siltä osin kuin on kyse tuomion antaneen valtion oikeudesta panna eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevalle henkilölle määrätty vankeusrangaistus täytäntöön tämän tuomion 76 kohdassa tarkoitetun kaltaisissa olosuhteissa, eikä niitä voida kyseenalaistaa puitepäätöksen 2008/909 22 artiklan 1 kohdan nojalla, jossa säädetään, että tuomion antanut valtio ei saa enää panna rangaistusta täytäntöön sen jälkeen, kun sen täytäntöönpano on alkanut täytäntöönpanovaltion alueella.

79 On näet korostettava, ettei kyseistä säännöstä voida soveltaa, kun – kuten nyt käsiteltävässä tapauksessa – täytäntöönpanovaltio on kieltäytynyt luovuttamisesta puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdan nojalla noudattamatta puitepäätöksen 2008/909 sääntöjä. Yhtäältä – kuten julkisasiamies on 12.12.2024 antamansa ratkaisuehdotuksen 81 kohdassa todennut – on niin, että jos hyväksyttäisiin, että rangaistuksen täytäntöönpanon aloittaminen täytäntöönpanojäsenvaltiossa tällaisessa tilanteessa voisi viedä tuomion antaneelta jäsenvaltiolta sen toimivallan panna kyseinen rangaistus täytäntöön, tällä annettaisiin keino kiertää puitepäätöksessä vahvistettuja sääntöjä.

80 Toisaalta sen seurauksena, että tuomion antanut valtio menettäisi tällaisessa tilanteessa toimivaltansa panna kyseinen rangaistus täytäntöön, olisi paitsi se, ettei puitepäätöksessä 2008/909 säädettyjä tuomion antaneen valtion tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevia sääntöjä noudateta, myös se, että puitepäätöksellä 2002/584 käyttöön otetun etsittyjen henkilöjen luovuttamista koskevan yksinkertaistetun ja tehokkaan järjestelmän moitteetonta toimintaa haitattaisiin, koska sen johdosta voitaisiin erityisesti kyseenalaistaa se puitepäätöksen 2002/584 tavoite, etteivät rikokset jää rankaisematta (ks. vastaavasti tuomio 6.7.2023, Minister for Justice and Equality (Suostumuspyyntö – Alkuperäisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen vaikutukset), C-142/22, EU:C:2023:544, 51 kohta ja tuomio 29.7.2024, Breian, C-318/24 PPU, EU:C:2024:658, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

81 Oikeuskäytännöstä tosin ilmenee, että unionin lainsäätäjän säätämällä puitepäätöksen 2002/584 ja puitepäätöksen 2008/909 välisellä suhteella on tarkoitus myötävaikuttaa tämän tuomion 46 kohdassa tarkoitetun, kyseessä olevan henkilön yhteiskuntaan uudelleen sopeuttamista koskevan tavoitteen saavuttamiseen (tuomio 11.3.2020, SF (Eurooppalainen pidätysmääräys – Tae palauttamisesta täytäntöönpanovaltioon), C-314/18, EU:C:2020:191, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

82 Jos täytäntöönpanovaltio voisi kyseiseen tavoitteeseen nojautuen kieltäytyä vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta ilman, että tuomion antanut valtio olisi antanut suostumuksensa siihen, että ensiksi mainittu valtio ottaa vastattavakseen tästä täytäntöönpanosta, tämä voisi kuitenkin aiheuttaa merkittävän vaaran, että henkilöt, jotka yrittävät pakoilla oikeutta sen jälkeen, kun heidät on tuomittu jossakin jäsenvaltiossa, jäävät rankaisematta, ja vaarantaisi viime kädessä puitepäätöksellä 2002/584 käyttöön otetun jäsenvaltioiden välistä luovuttamista koskevan yksinkertaistetun järjestelmän tehokkaan toiminnan.

83 On vielä todettava, että tämän tuomion 79 kohdassa esitetty puitepäätöksen 2008/909 22 artiklan tulkinta, jonka mukaan mahdollisuus soveltaa puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädettyä harkinnanvaraista kieltäytymisperustetta edellyttää sitä, että tuomion antanut valtio antaa suostumuksensa siihen, että rangaistus pannaan täytäntöön täytäntöönpanovaltiossa, saa tukea siitä, että – kuten tämän tuomion 57 kohdassa on huomautettu – tämä suostumus ilmaistaan lähettämällä langettava tuomio ja todistus, jonka vakiomalli on puitepäätöksen 2008/909 liitteessä I. Näissä asiakirjoissa ja erityisesti tässä todistuksessa on näet määrätyn rangaistuksen tehokkaan täytäntöönpanon mahdollistamisen kannalta keskeisiä tietoja. Puitepäätöksen 2008/909 23 artiklan 1 kohdassa säädetään tässä tarkoituksessa lisäksi, että kyseinen todistus on käännettävä täytäntöönpanovaltion viralliselle kielelle tai virallisille kielille.

84 Tästä ilmenee, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa puitepäätökset 2002/584 ja 2008/909 eivät ole esteenä sille, että C.J:stä annettu eurooppalainen pidätysmääräys pidetään voimassa ja että hänelle määrätty rangaistus pannaan täytäntöön pidätysmääräyksen antaneessa valtiossa eli Romaniassa.

85 Koska tällaisella voimassa pitämisellä voidaan rajoittaa etsityn henkilön henkilökohtaista vapautta, on kuitenkin vielä täsmennettävä, että pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen on tutkittava, onko tämä voimassa pitäminen käsiteltävän asian erityispiirteiden kannalta oikeasuhteista. Tällaisen tutkinnan yhteydessä kyseisen oikeusviranomaisen on erityisesti otettava huomioon kyseisestä henkilöstä annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen voimassa pitämisen vaikutukset häneen sekä pidätysmääräyksen täytäntöönpanomahdollisuudet (ks. vastaavasti tuomio 29.7.2024, Breian, C-318/24 PPU, EU:C:2024:658, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

86 Jos tuomion antanut valtio päättää tämän tutkinnan päätteeksi pitää eurooppalaisen pidätysmääräyksen voimassa, sen on mahdollisesti silloin, kun etsitty henkilö luovutetaan kyseiseen valtioon tai kun hän palaa vapaaehtoisesti kyseisen valtion alueelle, otettava huomioon puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohta. Koska kyseisessä säännöksessä velvoitetaan ottamaan huomioon koko se aika, jonka kyseinen henkilö on ollut säilöön otettuna täytäntöönpanovaltiossa, sillä taataan, että tämän henkilön kokonaissäilöönottoaika – täytäntöönpanovaltiossa ja pidätysmääräyksen antaneessa valtiossa – ei viime kädessä ylitä sen vapausrangaistuksen kestoa, johon hänet on pidätysmääräyksen antaneessa valtiossa tuomittu (ks. vastaavasti tuomio 28.7.2016, JZ, C-294/16 PPU, EU:C:2016:610, 43 kohta).

87 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohtaa ja puitepäätöksen 2008/909 4, 22 ja 25 artiklaa on tulkittava siten, että

– yhtäältä täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädettyyn harkinnanvaraiseen kieltäytymisperusteeseen

perustuva kieltäytyminen luovuttamasta henkilöä, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten, edellyttää, että kyseinen oikeusviranomainen noudattaa niitä edellytyksiä ja sitä menettelyä, joista puitepäätöksessä 2008/909 säädetään kyseisen rangaistuksen langettavan tuomion tunnustamisen ja kyseisen rangaistuksen täytäntöönpanosta vastattavaksi ottamisen osalta, ja

– toisaalta tuomion antanut valtio säilyttää oikeuden panna tämä rangaistus täytäntöön ja siis pitää eurooppalainen pidätysmääräys voimassa siinä tilanteessa, jossa täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on kieltäytynyt kyseisen perusteen nojalla tämän eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta noudattamatta niitä edellytyksiä ja sitä menettelyä, joista puitepäätöksessä 2008/909 säädetään kyseisen tuomion tunnustamisen ja kyseisen vastattavaksi ottamisen osalta.

Neljäs kysymys

88 On muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tätä silmällä pitäen tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen (tuomio 25.2.2025, Alphabet ym., C-233/23, EU:C:2025:110, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

89 Puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 5 alakohdan, jota neljäs kysymys koskee, mukaan täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön, jos sen käytettävissä olevien tietojen mukaan kolmannessa maassa on annettu samasta teosta etsittyä henkilöä koskeva lainvoimainen tuomio, sillä edellytyksellä, että jos hänet on tuomittu rangaistukseen, hän on suorittanut sen tai suorittaa sitä parhaillaan tai rangaistusta ei voida enää panna täytäntöön tuomion antaneen maan lainsäädännön mukaan. Nyt käsiteltävässä tapauksessa ennakkoratkaisupyynnöstä kuitenkin ilmenee, että tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan päätöksen on antanut unionin jäsenvaltion eli Italian tasavallan tuomioistuin.

90 Tässä tilanteessa on siis merkitystä vain puitepäätöksen 2002/584 3 artiklan 2 alakohdassa säädetyllä ehdottomalla kieltäytymisperusteella, jossa konkretisoituu ne bis in idem -periaate, jonka noudattamisesta jäsenvaltioiden on huolehdittava.

91 Näin ollen on katsottava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee neljännellä kysymyksellään lähinnä, onko puitepäätöksen 2002/584 3 artiklan 2 alakohtaa tulkittava siten, että päätös, jolla täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on kieltäytynyt kyseisen puitepäätöksen 4 artiklan 6 alakohdan nojalla sellaisen henkilön luovuttamisesta, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten, sekä tunnustanut kyseisen rangaistuksen langettavan tuomion ja määrännyt kyseisen rangaistuksen täytäntöönpanosta täytäntöönpanovaltiossa, on kyseisessä 3 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettu samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio.

92 Puitepäätöksen 2002/584 3 artiklan 2 alakohdassa säädetään, että jos täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen käytettävissä olevien tietojen mukaan jossain jäsenvaltiossa on annettu samasta teosta etsittyä henkilöä koskeva lainvoimainen tuomio, kyseisen viranomaisen on kieltäydyttävä panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön sillä edellytyksellä, että jos

kyseinen henkilö on tuomittu rangaistukseen, hän on suorittanut sen tai suorittaa sitä parhaillaan tai rangaistusta ei voida enää panna täytäntöön tuomion antaneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan.

93 Unionin tuomioistuin on tältä osin todennut, että etsityn henkilön osalta katsotaan annetun kyseisen 3 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettu lainvoimainen tuomio samasta teosta, kun rikosoikeudellisen menettelyn päätyttyä syyteoikeus on lopullisesti menetetty tai kun jäsenvaltion lainkäyttöviranomaiset ovat antaneet ratkaisun, jolla syytetty vapautetaan lainvoimaisesti syytteestä niiden tekojen osalta, joista häntä syytetään (ks. vastaavasti tuomio 16.11.2010, Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

94 Oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi erityisesti luovutuspyynnön osalta, että täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen päätöstä kieltäytyä pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta ei voida pitää puitepäätöksen 2002/584 3 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuna samasta teosta annettuna lainvoimaisena tuomiona. Luovutuspyynnön tutkiminen ei näet merkitse sitä, että täytäntöönpanovaltio aloittaisi syytetoimenpiteet luovutettavaksi pyydettyä henkilöä vastaan, eikä siihen sisälly asiakysymyksen arviointia (ks. analogisesti tuomio 14.9.2023, Sofiyska gradska prokuratura (Peräkkäiset pidätysmääräykset), C-71/21, EU:C:2023:668, 52 ja 54 kohta).

95 Näin on myös sellaisen tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan päätöksen kaltaisen päätöksen osalta, jolla tunnustetaan jossakin toisessa jäsenvaltiossa annettu langettava tuomio ja jolla määrätään kyseisessä tuomiossa määrätyn rangaistuksen täytäntöönpanosta.

96 Kuten tämän tuomion 94 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, tässä yhteydessä suoritettu tutkinta ei näet merkitse sitä, että tuomittua henkilöä vastaan aloitettaisiin syytetoimenpiteet, eikä siihen sisälly asiakysymyksen arviointia. Tällainen päätös ei johda siihen, että samoista teoista annetaan uusi langettava tuomio, vaan sillä pyritään mahdollistamaan se, että tuomion antaneessa valtiossa määrätty rangaistus voidaan panna täytäntöön täytäntöönpanovaltiossa.

97 Päätöstä, jolla täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on kieltäytynyt puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdan nojalla vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta, tunnustanut kyseisen rangaistuksen langettavan tuomion ja määrännyt kyseisen rangaistuksen täytäntöönpanosta, ei siis voida pitää kyseisen puitepäätöksen 3 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuna samasta teosta annettuna lainvoimaisena tuomiona.

98 Kaiken edellä esitetyn perusteella neljänteen kysymykseen on vastattava, että puitepäätöksen 2002/584 3 artiklan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että päätös, jolla täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on kieltäytynyt kyseisen puitepäätöksen 4 artiklan 6 alakohdan nojalla sellaisen henkilön luovuttamisesta, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten, sekä tunnustanut kyseisen rangaistuksen langettavan tuomion ja määrännyt kyseisen rangaistuksen täytäntöönpanosta täytäntöönpanovaltiossa, ei ole kyseisessä 3 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettu samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio.

Viides kysymys

99 Kun otetaan huomioon neljänteen kysymykseen annettu vastaus, viidenteen kysymykseen ei ole enää tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

100 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS 4 artiklan 6 alakohtaa ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta rikosasioissa annettuihin tuomioihin, joissa määrätään vapausrangaistus tai vapauden menetyksen käsittävä toimenpide, niiden täytäntöön panemiseksi Euroopan unionissa 27.11.2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/909/YOS 4, 22 ja 25 artiklaa**

   on tulkittava siten, että

   – **yhtäältä täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 6 alakohdassa säädettyyn harkinnanvaraiseen kieltäytymisperusteeseen perustuva kieltäytyminen luovuttamasta henkilöä, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten, edellyttää, että kyseinen oikeusviranomainen noudattaa niitä edellytyksiä ja sitä menettelyä, joista puitepäätöksessä 2008/909 säädetään kyseisen rangaistuksen langettavan tuomion tunnustamisen ja kyseisen rangaistuksen täytäntöönpanosta vastattavaksi ottamisen osalta, ja**

   – **toisaalta tuomion antanut valtio säilyttää oikeuden panna tämä rangaistus täytäntöön ja siis pitää eurooppalainen pidätysmääräys voimassa siinä tilanteessa, jossa täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on kieltäytynyt kyseisen perusteen nojalla tämän eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta noudattamatta niitä edellytyksiä ja sitä menettelyä, joista puitepäätöksessä 2008/909 säädetään kyseisen tuomion tunnustamisen ja kyseisen vastattavaksi ottamisen osalta.**

2) **Puitepäätöksen 2002/584 3 artiklan 2 alakohtaa**

   on tulkittava siten, että

   päätös, jolla täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on kieltäytynyt kyseisen puitepäätöksen 4 artiklan 6 alakohdan nojalla sellaisen henkilön luovuttamisesta, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten, sekä tunnustanut kyseisen rangaistuksen langettavan tuomion ja määrännyt kyseisen rangaistuksen täytäntöönpanosta täytäntöönpanovaltiossa, ei ole kyseisessä 3 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettu samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio.

Allekirjoitukset